

mica lleugera que té Lévy d'atacar allò que ell anomena el "paganisme" o el "politeisme" grec, rebel a la llei de Moisès, i els qui s'identifiquen amb la "nouvelle droite" per una altra, adversaris ferotges de la tradició judeo-cristiana. Però el conflicte entre "Atenes" i "Jerusalem" queda una mica emboirat per a la major part del públic, i les polèmiques es converteixen ràpidament en generalitats buides.

Commogut per la intensitat de certes resistències a la seva consigna de "retorn al judaisme", Lévy decideix en aquest moment d'interessar-se per l'origen d'aquest tipus d'estat d'esperit i això el condueix a investigar sobre la genealogia de l'antisemitisme francès. El llibre que surt d'aquesta enquesta —el títol del qual és un pastitx de Marx, *L'ideologia française*— és, probablement, la millor obra de Lévy: és també, malauradament, la que té pitjor acollida en el públic. La tesi que ell defensa, segons la qual hi ha un antisemitisme congènit en el pensament francès i tan ben repartit a la dreta com a l'esquerra, és, tanmateix, força convincent: només cal, per reconèixer la bona fonamentació de la seva tesi, llegir els textos que Lévy cita. Però aquesta argumentació, precisament perquè és vertadera, feix certs sectors d'opinió que es reconeixen en Bernanos i en els fundadors de la revista *Esprit*, i que desitjarien per sempre més veure's lliures de la sospita d'antisemitisme. Les reaccions d'aquesta part de l'opinió, molt influent dintre dels mitjans de França, han estat d'una rara violència, i el llibre de Lévy ha estat objecte d'atacs en els quals l'engament es disputa amb la passió. Això és força lamentable perquè, deixant de banda algunes citacions inexactes, la demostració desenvolupada en el llibre és, per una vegada, força precisa.

Però Bernard-Henri Lévy no és pas home de deixar-se desanimar per un semi-fracàs. A penes acabat el llibre, ja en comença un altre. I mentrestant, el judici dels seus col·legues no li importa gaire. No es considera pas "filòsof" en el sentit clàssic del terme. L'erudició no és el seu fort. El que ell cerca és commoure l'opinió, modificar la sensibilitat de la seva època. Està convençut que el paper de l'intel·lectual consisteix, si no a comprometre's en la lluita política, sí almenys a reaccionar davant els grans esdeveniments de l'actualitat tot recordant, cada vegada que calgui, els valors eterns que els homes i la història no cessen d'humiliar. D'aquesta manera ell s'empelta, més enllà de Sartre, en una gran tradició francesa que remunta fins a Voltaire. I la utilitat de la qual, malauradament, no és probablement menys gran avui que al segle XVIII.

CHRISTIAN DELACAMPAGNE